

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІКИ
методичні вказівки до вивчення дисципліни
для здобувачів вищої освіти за спеціальністю
292 «Міжнародні економічні відносини»

Затверджено на засіданні
кафедри міжнародних
економічних відносин
Протокол № 1 від 17.08.2022 р.

Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів економіки : метод. рек. до вивч. дисц. для здобувачів вищ. освіти за спец. 292 «Міжнародні економічні відносини» / [уклад. Д. С. Насипайко, О. М. Соколовська] ; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. – Кропивницький : ЦНТУ, 2022. – 25 с.

Відповідальний за випуск: Насипайко Д.С., к.е.н., доцент

Рецензент: Миценко І.М., д.е.н., професор.

© Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів економіки
Методичні вказівки до вивчення дисципліни
Укладачі: Д.С. Насипайко, О.М. Соколовська
2022

Вступ

Сучасні процеси глобалізації світового економічного розвитку не оминають і Україну, яка поступово інтегрується до міжнародної економіки. Основним суб'єктом сучасних міжнародних економічних відносин виступає підприємство як ключова ланка ринкової економіки. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів економіки є важливою і невід'ємною сферою господарської діяльності, яка при ефективному використанні всього комплексу сучасних форм і методів міжнародного бізнесу здатна позитивно впливати на ефективність виробництва, його технічний рівень, якість продукції, що виробляється. Вихід підприємства на зовнішні ринки сприяє пристосуванню економіки до системи світогосподарських відносин, формуванню економіки відкритого типу. Саме тому розвиток зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів економіки — це суттєвий фактор підвищення ефективності господарської діяльності як на рівні мікроекономіки, так і в масштабах усього народного господарства.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:

знати:

- основні поняття, категорії, практичний інструментарій, методологію та специфіку предмету;
- перспективи щодо посилення ефективності зовнішньоторговельної діяльності за рахунок оптимального використання переваг світогосподарського та міжнародного поділу праці;
- новітні досягнення, необхідні для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері глобалізації світового господарства;

вміти:

- застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем які охоплюють розробку загальної концепції фінансового механізму;
- використовувати принципи, методи та організаційні процедури дослідницької та/або інноваційної діяльності;
- приймати обґрунтовані рішення щодо формування зовнішньоторговельних моделей, адекватних об'єктивним процесам глобалізації та міжнародної економічної регіоналізації;
- математично оцінювати, обґрунтовувати прийняття рішень в сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємств, моделювати економічні процеси та прогнозувати ефективність результатів;

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності;
- вчитися керувати людьми, проводити аналіз своєї діяльності.

Мета навчальної дисципліни полягає в формуванні загальних і професійних (фахових) компетентностей, оволодіння якими дозволить випускникам вирішувати стандартні проблеми, які виникають у зовнішньоекономічній діяльності на рівні підприємства, організації чи установи, та обґрунтовувати пропозиції, спрямовані на поліпшення економічної

ефективності, для господарюючих суб'єктів, залучених до міжнародної економічної діяльності, зокрема з професійним використанням іноземної мови..

Завдання вивчення дисципліни: вивчення механізмів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, інструментів дослідження закордонних ринків з метою їх вибору, способів виходу на зовнішні ринки, особливостей міжнародної товарної та цінової політики, засвоєння методичних засад міжнародної контрактної діяльності, міжнародних розрахунків, специфіки валютного, митного та податкового регулювання такої діяльності.

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів економіки» значно підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: «Вступ до спеціальності «Міжнародні економічні відносини», «Економічна теорія та теорія міжнародних економічних відносин», «Міжнародні організації», «Основи підприємництва та міжнародний бізнес», «Основи міжнародної макроекономіки», «Основи міжнародної мікроекономіки», «Економіка підприємства та інноваційна діяльність».

1. Тематичний план вивчення дисципліни
«Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів економіки»
для здобувачів вищої освіти за спеціальністю
292 «Міжнародні економічні відносини»

№ з/п	Назва теми	Всього	Кількість годин		
			Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, суб'єкти, види, фактори і принципи розвитку	11	4	2	5
2	Зовнішньоекономічні контракти	11	4	2	5
3	Міжнародні правила тлумачення торгових термінів «ІНКОТЕРМС»	10	4	2	4
4	Світова і зовнішньоторгова ціна. Цінові, валютні і фінансові умови зовнішньоторгового контракту	10	4	2	4
5	Аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства	11	4	2	5
6	Аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі підприємства	11	4	2	5
7	Визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства	10	4	2	4
8	Маркетингове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства	11	4	2	5
9	Нормативно-правова база логістичного забезпечення зовнішньої торгівлі	10	4	2	4
10	Транспортно – логістичні системи доставки вантажів у міжнародній торгівлі	11	4	2	5
11	Організаційно-інформаційне забезпечення реалізації контрактів	11	4	2	5
12	Посередники у зовнішній торгівлі	11	4	2	5
13	Організація та функціонування спільних підприємств	11	4	2	5
14	Зовнішньоекономічна безпека	11	4	2	5
	Всього	210	56	28	66

2. Зміст програми дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів економіки»

Тема 1. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: СУТНІСТЬ, СУБ'ЄКТИ, ВИДИ, ФАКТОРИ І ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ

1. Зовнішньоекономічна діяльність як економічна категорія.
2. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності та порядок їх реєстрації.
3. Основні напрямки здійснення зовнішньоекономічних операцій.
4. Фактори, що впливають на організацію і розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
5. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.

Семінарське заняття

Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) є одним із найважливіших напрямків розвитку підприємництва. Завдяки їй забезпечується покриття потреб країн світового співтовариства у сировині, матеріалах, паливі, енергоносіях, машинах, обладнанні та устаткуванні, товарах широкого вжитку, послугах. Разом з тим зовнішньоекономічна діяльність є суттєвим джерелом валютних надходжень до державного бюджету. В ринкових умовах зовнішньоекономічна діяльність виступає невід'ємним напрямом підприємництва багатьох великих, середніх та малих фірм, які функціонують у промисловості, сільському господарстві, будівництві, зв'язку, на транспорті, у фінансовій сфері тощо. Варто враховувати те, що зовнішньоекономічні зв'язки сприяють забезпеченню оптимальних розмірів виробництва окремих видів товарів, упровадженню світових досягнень в області науки і техніки, отриманню необхідної сировини і матеріалів, розширенню номенклатури продукції, яка реалізується на внутрішніх ринках тощо.

При підготовці до семінарського заняття слід зосередити увагу на вивченні зовнішньоекономічної діяльності як економічної категорії. Крім того, необхідно проаналізувати особливості реєстрації суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Особливу увагу необхідно звернути на основні напрямки здійснення зовнішньоекономічних операцій. Розглянути фактори, що впливають на організацію і розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Вивчити принципи зовнішньоекономічної діяльності.

Самостійна робота

Представити розроблене самостійно резюме до проекту власного підприємства, яке здійснює експортні операції. На основі представленої інформації заповнити облікову картку суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

Література

1. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. – 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. – Ірпінь : 2019. – 410 с.

2. Дунська А.Р., Лавренчук Н.М. Забезпечення розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств на основі прогностичного підходу. *Економіка і суспільство*. 2016. 7. С.1012-1016.
3. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Зовнішньоекономічна діяльність: Термінологічний словник. К. : Кондор. 2017. 168с.
4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 р. №959-ХІІ (в редакції Закону України від 03.01.2017 р. № [1724-19](#)) (із змінами та доповненнями). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
5. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. –К.: «Центр учбової літератури», 2019. – 292 с.

Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти

1. Сутність, особливості, функції і види зовнішньоекономічного контракту.
2. Основні джерела правового регулювання зовнішньоекономічних контрактів. Ознаки договору міжнародної купівлі-продажу товарів.
3. Техніка підготовки, укладання і виконання зовнішньоекономічного контракту.
4. Зовнішньоторгові документи, що підтверджують виконання контракту.
5. Типова структура міжнародного контракту купівлі-продажу.

Семінарське заняття

На сьогодні важливим контрагентом вітчизняного економічного сектора є іноземні підприємства, що займаються закупівлею якісної та відносно лояльної за ціною категорією української продукції.

Що дізнаєтесь із теми: яких мінімальних умов, правил та законодавчих приписів необхідно дотримуватись українському підприємству для надійної та економічно вигідної співпраці з іноземним покупцем.

Перш за все необхідно пам'ятати, що запорукою чітко організованої та безпечної роботи з іноземною компанією є правильно укладений зовнішньоекономічний контракт.

При підготовці до семінарського заняття слід зосередити увагу на вивченні сутності, особливостей, функцій і видів зовнішньоекономічного контракту. Крім того, необхідно розглянути основні джерела правового регулювання зовнішньоекономічних контрактів. Особливу увагу необхідно звернути на ознаки договору міжнародної купівлі-продажу товарів. Розглянути етапи підготовки, укладання і виконання зовнішньоекономічного контракту. Вивчити зовнішньоторгові документи, що підтверджують виконання контракту.

Самостійна робота

Представити розроблений самостійно зовнішньоекономічний контракт та обґрунтувати викладену в ньому інформацію.

Література

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (в редакції від 16.01.2018 р. № 2210-19) (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Основи зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / Ю. Г. Козак, О. А. Єрмакова, Т. Спорек та інші. - видання 5-те, перероб. та доп. – Київ-Катовіце: Центр учбової літератури, 2016. – 325 с.
3. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник для здобувачів усіх форм навчання / Світлана Хрупович. – Тернопіль, 2017.- 137 с.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV в редакції від 18.02.2018 р. № 1984-19) (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/ru/435-15>.

Тема 3. Міжнародні правила тлумачення торгових термінів «ІНКОТЕРМС»

1. Призначення і специфіка застосування термінів «ІНКОТЕРМС».
2. Особливості укладання контрактів за правилами «ІНКОТЕРМС»

Семінарське заняття

Міжнародна торгівля — сфера, що враховує величезну кількість деталей та нюансів. Кожна країна має свої особливості у законодавстві, тому для зручності гравців на ринку були розроблені універсальні правила, які дозволяють уніфікувати та стандартизувати умови в міжнародній торгівлі. Такі правила створюють прозорі та зрозумілі умови для всіх і визначають важливі обов'язки покупців та продавців щодо поставки товарів за контрактами купівлі-продажу. Одними з них є стандартизовані правила Інкотермс, за умовами яких визначені основні обов'язки сторін, такі як розподіл витрат та порядок переходу ризиків від однієї сторони до іншої.

При підготовці до семінарського заняття слід зосередити увагу на специфіці застосування термінів «ІНКОТЕРМС». Дослідити особливості укладання контрактів за правилами «ІНКОТЕРМС».

Самостійна робота

Проблема умови EXW в країнах Європейського Союзу.

Література

1. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. – 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. – Ірпінь : 2019. – 410 с.
2. Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати. Видання МТП № 560 від 01.01.2000 р. (в редакції від 01.01.2011р.) (із змінами та доповненнями). URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/988_007
3. Лист Міністерства економіки України від 18.07.2011 № 4201-26/1134 щодо введення в дію нової редакції правил ІНКОТЕРМС 2010.

Тема 4. Світова і зовнішньоторгова ціна.

Цінові, валютні і фінансові умови зовнішньоторгового контракту

1. Поняття світової ціни. Множинність світових цін.
2. Взаємозв'язок внутрішніх та зовнішніх цін.
3. Ціноутворюючі фактори і методика розрахунку експортних цін.
4. Особливості ціноутворення в ході укладання зовнішньоторгових угод.
5. Цінові і валютні умови зовнішньоторгових контрактів.
6. Фінансові умови зовнішньоторгових угод.

Семінарське заняття

В умовах ринкової економіки комерційний успіх будь-якого підприємства залежить від правильно обраної стратегії і тактики ціноутворення на товари та послуги. Протягом довгих років багатьох економістів хвилював процес формування цінової політики. Пилип Котлер, К. Макконелл, Брю, Менкью, Ансофф І., та інші економісти присвячували книги вирішенню даної проблеми, але на сьогоднішній день не вдалося визначити найкращий підхід до вирішення проблеми, так як ситуація на ринку постійно змінюється і вимагає від підприємців варіювати факторами, котрі впливають на ціну. Власне, цінова політика підприємства – це комплекс заходів, до яких відноситься формування ціни, знижок, умов оплати за товар, реалізація цінової політики, яка направлена на задоволення потреб споживачів і отримання підприємством прибутку, а також вирішення стратегічних завдань підприємства.

При підготовці до цих семінарських занять слід зосередити увагу на визначенні світової ціни та множинності світових цін. Крім того, необхідно дослідити взаємозв'язок внутрішніх та зовнішніх цін. Особливу увагу необхідно надати вивченню ціноутворюючих факторів і розрахунку експортних цін. Розглянути особливості ціноутворення в ході укладання зовнішньоторгових угод. Дослідити цінові, валютні та фінансові умови зовнішньоторгових контрактів.

Самостійна робота

Підходи до визначення експортних цін.

Література

1. Возний Н. Р. Проблеми та перспективи регулювання світової торгівлі товарами в Україні / Н. Р. Возний, М. М. Левко, Р. Е. Черниш // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2012. – № 22.7. – С. 151-159.
2. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Зовнішньоекономічна діяльність: Термінологічний словник. К. : Кондор. 2017. 168с.
3. Козак Ю.Г., Sporek T., Molendowski E., Gribincea A., Лебедева С. Н., Shengelia T, Логвінова Н.С., Козак А. , Притула Н.В., Осипов В.М., Aliabieva D., Кочевой М.М. Міжнародна торгівля: підручник. Видання 5-те, перероб. та доп. - Київ-Катовіце-Краков: Центр учбової літератури, 2015. - 272 с.
4. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.

Тема 5. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства

1. Аналіз виконання зобов'язань з експортних та імпорتنих операцій
2. Аналіз динаміки експорту та імпорту
3. Аналіз якості та конкурентоспроможності експортних та імпорتنих товарів
4. Аналіз імпорту та експорту товарів на умовах комерційного кредиту

Семінарське заняття

Завданням інформаційної діяльності підприємства у сфері ЗЕД є отримання, оброблення, аналіз, систематизація та використання максимально точної та достовірної інформації про стан іноземного середовища. У першу чергу, дана інформація має бути про стан ринку: споживачів, конкурентів, коливань макроекономічних параметрів, а також стосуватись змін у законодавстві. Аналіз експортних та імпорتنих операцій включає: визначення виконання зобов'язань за вартістю, фізичним обсягом та ціною експортованих (імпортованих) товарів; визначення виконання зобов'язань за термінами їх поставок та якістю; встановлення факторів і величин їх впливу на економічні показники; з'ясування причин недовиконання зобов'язань за тими чи іншими позиціями.

Виходячи з цього, при підготовці до семінарського заняття слід надати особливої уваги вивченню методик аналізу виконання зобов'язань з експортних та імпорتنих операцій, динаміки експорту та імпорту, якості та конкурентоспроможності експортних та імпорتنих товарів, імпорту та експорту товарів на умовах комерційного кредиту.

Самостійна робота

Зовнішньоекономічна політика держави.

Особливості сучасного стану ЗЕД в Україні.

Основні показники розвитку зовнішньоекономічного сектора країни.

Література

1. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. –К.: «Центр учбової літератури», 2019. – 292 с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. / [Ю.В.Макогон, В.С.Рижиков, С.В.Касьянюк, О.О.Коваленко, В.М.Гридасов, С.В.Чемерис, А.В.Гончарова] ; за ред. д.е.н., проф. Ю.В.Макогона. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 424 с.
3. Кондратюк А. Жалдак Г. Проблеми та перспективи зовнішньоекономічної діяльності підприємств України. *Економічний дискурс*. 2016. 1. С. 121-129 URL: http://sophus.at.ua/ED_2016_1/13_kondratjuk_anastasija-zhaldak_gannaproblemi_ta.pdf.
4. Косенко С.В. Теоретичні положення зовнішньоекономічної діяльності підприємства: визначення та класифікація / С.В. Косенко // *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі*. – 2011. – № 3. – С. 117-128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eupmg_2011_3_13.

Тема 6. Аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі підприємства

1. Вивчення оборотності оборотних коштів у зовнішньоторгових операціях
2. Аналіз обороту коштів у товарах
3. Аналіз обороту коштів у розрахунках
4. Аналіз накладних витрат при експорті та імпорті товарів
5. Узагальнення результатів аналізу

Семінарське заняття

Оцінка раціональності використання коштів, залучених для виконання зобов'язань по контрактах, передбачає послідовне або паралельне вивчення оборотності капіталу підприємства, дослідження непрямих витрат по експорту та імпорту товарів, вивчення ефективності зовнішньоекономічних операцій; узагальнення попередніх результатів аналізу за допомогою коефіцієнту віддачі оборотного капіталу, що і дозволить відповісти на питання, наскільки раціонально використано оборотний капітал в процесі зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

В зв'язку цим при підготовці до семінарського заняття слід вивчити методичку аналізу обороту коштів у товарах та розрахунках.

Самостійна робота

Дослідити динаміку показників платіжного балансу України за останні 5 років. Зробити висновки про основні тенденції зміни платіжного балансу, що спостерігаються.

Література

1. Бутинець Ф.Ф. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: [підручник] / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП Рута, 2010
2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 р. №959-ХІІ (в редакції Закону України від 03.01.2017 р. № 1724-19) (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
3. Кондратюк А. Жалдак Г. Проблеми та перспективи зовнішньоекономічної діяльності підприємств України. *Економічний дискурс*. 2016. 1. С. 121-129 URL: http://sophus.at.ua/ED_2016_1/13_kondratjuk_anastasija-zhaldak_gannaproblemi_ta.pdf.
4. Основи зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / Ю. Г. Козак, О. А. Єрмакова, Т. Спорек та інші. - видання 5-те, перероб. та доп. – Київ-Катовіце: Центр учбової літератури, 2016. – 325 с.
5. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник / Н.М. Тюріна, Н.С. Карвацка. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408с.

Тема 7. Визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства

1. Валютна ефективність експорту та імпорту
2. Економічна ефективність зовнішньоекономічних операцій
3. Показники ефекту експорту та імпорту
4. Вплив умов платежу на розрахунок показників ефекту й ефективності зовнішньоторгової операції
5. Вплив валютних курсів на ефективність експорту та імпорту
6. Ефективність придбання і використання імпортного обладнання
7. Ефективність торгівлі ліцензіями

Семінарське заняття

Ефективність ЗЕД на рівні підприємства визначається передусім на основі аналізу прибутковості зовнішньоторговельних операцій шляхом зіставлення доходів і витрат, так само як результативність ЗЕД визначається рівнем виконання поставлених завдань. Комплексний характер визначення ефективності ЗЕД обумовлений також використанням показників маркетингу (ринкової частки на певному зовнішньому ринку, підвищенням ступеня популярності торговельної марки товару й виробника, збільшенням числа покупців тощо). Тому при підготовці до семінарського заняття необхідно розглянути «сигнальні» показники для проведення оперативного аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємств, впровадження яких приведе до інформаційного забезпечення прийняття первинних управлінських рішень в системі зовнішньоекономічної діяльності, а саме: показники ефективності операцій експорту; показники ефективності операцій імпорту; показники узагальненої ефективності ЗЕД.

Самостійна робота

Економічна сутність, переваги та недоліки реалізації толінгових операцій в Україні.

Література

1. Закон України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» від 22.12.98 р. № 332-XIV (в редакції Закону України від 11.08.2013 р. №[406-18](#)) (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/332-14>.
2. Козак Ю. Г., Логвінова Н. С., Баганова Т. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: сучасні особливості функціонування та аналізу розвитку. Одеса: Одеський національний економічний університет, 2012. 182 с.
3. Моргун Г. В. Концепція стратегічного управління експортно-імпортною діяльністю підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2014. № 2. С. 71–77.
4. Насипайко Д.С., Подплетній В.В. Основні ризики зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах розвитку глобалізаційних процесів. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 11. – URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2004>.

Тема 8. МАРКЕТИНГОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1. Мотиви виходу підприємства на зовнішній ринок
2. Оцінка зовнішньоекономічного потенціалу підприємства
3. Система маркетингової інформації у міжнародному бізнесі
4. Міжнародна маркетингова стратегія

Семінарське заняття

Підприємства, що виходять на світовий ринок, зустрічають сьогодні жорстоку конкуренцію. Щоб вижити в цій боротьбі і досягти успіху, необхідно використовувати можливості маркетингу. Саме на основі маркетингової діяльності проводиться більшість комерційних операцій на світовому ринку. Проведенні дослідження показали, що більше 75% комерційних невдач відбувається через помилки в маркетинговій діяльності. З огляду на це маркетинг розглядається як комплекс підходів і методів, орієнтованих на ринок, що служать досягненню цілей підприємств, країн. Головною метою маркетингових досліджень є зменшення невизначеності і ризику в ході прийняття комерційних рішень. Маркетингові дослідження, що проводяться на зарубіжних ринках, як правило, складаються із двох великих блоків: дослідження ринків; дослідження потенціальних можливостей підприємства.

При підготовці до семінарського заняття необхідно розглянути мотиви виходу підприємства на зовнішній ринок. Крім того, необхідно вивчити методику оцінки зовнішньоекономічного потенціалу підприємства. Особливу увагу необхідно надати вивченню системи маркетингової інформації у міжнародному бізнесі. Розглянути міжнародну маркетингову стратегію.

Самостійна робота

Сутність та методи міжнародного сегментування.

Фактори привабливості закордонного ринку.

Література

1. Дудяк Р., Метьолкіна Д., Бугіль С. Міжнародний маркетинг та особливості його застосування. Вісник Львівського національного аграрного університету. 2017. №24(1). С. 157–164.
2. Печуляк Ю. С., Іксарова Н. О. Особливості управління міжнародним маркетингом на вітчизняних підприємствах. Вісник Приазовського державного технічного університету. 2015. Вип. 30. С. 325–332.
3. П'янкова О.В., Ралко О.С. Зовнішня торгівля України: проблематика структурних змін та пріоритетів. *Економіка і суспільство*. 2016. №5. URL:http://www.economyandsociety.in.ua/journal/5_ukr/11.pdf.
4. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник для здобувачів усіх форм навчання / Світлана Хрупович. – Тернопіль, 2017. 137 с.

Тема 9. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

1. Сутність та структура логістичного забезпечення зовнішньої торгівлі.
2. Правове регулювання транспортних перевезень в сфері міжнародної торгівлі.
3. Страхування зовнішньоекономічної діяльності.

Семінарське заняття

В час потужного проникнення глобалізації в усі сфери економіки, як ніколи важливо оптимізувати усі зовнішньоекономічні операції, аби отримати з них максимум. Одним з ключових моментів для експортера у плануванні поставок продукції є грамотно продумана логістична експортна стратегія. Логістика як практична діяльність стійко зайняла свою нішу в управлінні сучасними підприємствами. Логістичне забезпечення має суттєве значення для клієнтів, постачальників підприємства, його власників і акціонерів, адже воно допоможе ефективно скоординувати напрямки, впорядкування і розподіл продукції від виробника до кінцевого споживача, враховуючи рентабельність, результативність, продуктивність.

При підготовці до семінарського заняття необхідно розглянути сутність та структуру логістичного забезпечення зовнішньої торгівлі. Крім того, необхідно вивчити джерела правового регулювання транспортних перевезень в сфері міжнародної торгівлі. Особливу увагу необхідно надати вивченню системи страхування зовнішньоекономічної діяльності.

Самостійна робота

Види міжнародних транспортних перевезень.

Література

1. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. – 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. – Ірпінь : 2019. – 410 с.
2. Розпорядження Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року, травень, 2018, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80>
3. Скриньковський Р. М. Діагностика логістичної діяльності підприємства : теоретико-методичні аспекти / Р. М. Скриньковський // Молодий вчений : науковий журнал. – 2015. – березень. – №3 (18). – 4.2. – С. 48-51.
4. Талавіра Є. Сучасні тенденції регулювання ЗЕД підприємств в умовах глобалізації. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/>
5. LPI Global Rankings 2018, URL: <https://lpi.worldbank.org/international/global>.

Тема 10. ТРАНСПОРТНО – ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ ДОСТАВКИ ВАНТАЖІВ У МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ

1. Транспортно – логістичні системи як базис товарних потоків у міжнародній торгівлі.
2. Міжнародні транспортні коридори.
3. Логістично – термінальні комплекси.

Семінарське заняття

Транспорт займає особливе місце в міжнародному товарообігу. З одного боку, він є необхідною умовою здійснення міжнародного поділу праці, зовнішньоекономічних зв'язків. З другого боку — транспортна індустрія виступає на світових ринках експортером своєї продукції — транспортних послуг. На транспортні послуги, що надаються у сфері ЗЕД, впливають всі фактори, що характеризують розвиток ринкової економіки. Насамперед це коливання попиту і пропозиції товарів, цін на нафту, валютного курсу, ступінь втручання держави у зовнішньоекономічну діяльність, стан політичних та економічних відносин різних держав тощо. Транспортна логістика в умовах глобалізації міжнародної економіки набуває першорядного значення. У межах міжнаціональних логістичних систем різні види транспорту використовуються на основі принципів оптимізації контактних графіків, коли при наявності багаторічних стабільних перевезень усі види транспорту, що беруть у них участь, управляються з одного центру.

При підготовці до семінарського заняття необхідно розглянути сутність та структуру транспортно – логістичних систем як базису товарних потоків у міжнародній торгівлі. Особливу увагу необхідно надати вивченню системи міжнародних транспортних коридорів. Розглянути особливості використання логістично – термінальних комплексів.

Самостійна робота

Основні чинники зменшення ролі України як транзитера.

Література

1. Авраменко О. В. Напрями розвитку логістичного менеджменту в Україні. Бізнес Інформ. 2017. № 9. С. 262–267.
2. Горошко К. О., Аляб'єва О. М. Світовий досвід розвитку логістичних підприємств. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2016. Вип. 3. С. 72–74.
3. Лобовко В. Анализ рынка логистических услуг Украины. Тренды, сложности и возможности [Электронный ресурс]. – URL: <https://trademaster.ua/articles/312595>.
4. Статистичне управління Європейського союзу (Eurostat). – URL: <http://eurostat.com/services/product/ua-eu-prod.php>.
4. Connecting to Compete 2018: Trade Logistics in the Global Economy / The International Bank for Reconstruction and Development/The World Bank. – URL: <http://siteresources.worldbank.org/Resources/lpi-report.pdf> (Date of access: 20.04.2019).

Тема 11. Організаційно-інформаційне забезпечення реалізації контрактів

1. Особливості перевезень різними видами транспорту.
2. Організаційне забезпечення реалізації змішаних перевезень вантажів в ЗЕД.

Семінарське заняття

Географічне розташування території України дає змогу на відміну від багатьох країн Європи розвивати транспортні зв'язки в усіх напрямках, використовуючи практично всі види транспорту. Транспортні системи з використанням залізничного, автомобільного, водного, авіаційного транспорту мають розвинуту мережу магістральних сполучень, здатні забезпечити внутрішні та транзитні перевезення пасажирів та вантажів, а також зовнішньоекономічні транспортні зв'язки України з іншими державами. Вихід до Чорного та Азовського морів, судноплавність Дніпра та Дунаю відкривають можливості для комплексного використання різних видів транспорту, створюючи, таким чином, транспортні системи для прискореного та ефективного забезпечення потреб країни в перевезеннях.

При підготовці до семінарського заняття необхідно розглянути особливості перевезень різними видами транспорту. Особливу увагу необхідно надати організації забезпечення реалізації змішаних перевезень вантажів в ЗЕД.

Самостійна робота

Роль логістичного забезпечення у формуванні міжнародної конкурентоспроможності країни.

Література

1. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Зовнішньоекономічна діяльність: Термінологічний словник. К. : Кондор. 2017. 168с.
2. Статистичне управління Європейського союзу (Eurostat). – URL: <http://eurostatica.com/services/product/ua-eu-prod.php>.
3. Транспортна екологія: навчальний посібник / О. І. Запорожець, С. В. Бойченко, О. Л. Матвеева, С. Й. Шаманський, Т. І. Дмитруха, С. М. Маджд; за заг. редакцією С. В. Бойченка. – К.: НАУ, 2017. – 507 с.
4. Connecting to Compete 2018: Trade Logistics in the Global Economy / The International Bank for Reconstruction and Development/The World Bank. – URL: <http://siteresources.worldbank.org/Resources/lpi-report.pdf> (Date of access: 20.04.2019).

Тема 12. Посередники у зовнішній торгівлі

1. Зміст посередницьких операцій. Переваги та недоліки залучення посередників у зовнішній торгівлі.
2. Класифікація посередників за обсягом повноважень і місцем на ринку.
3. Способи винагороди посередників.
4. Організація збуту посередниками.

Семінарське заняття

Торговельне посередництво включає широкий набір послуг: з перепродажу товарів, пошук зарубіжних партнерів, допомога у веденні переговорів та укладанні зовнішньоторговельних угод, послуги з кредитування торговельних операцій та їх страхування, організація рекламних кампаній, технічного та інформаційного обслуговування кінцевих споживачів тощо. Торгово-посередницькими фірмами називають такі, що не залежать від виробника і споживача продукції в господарському та юридичному плані, не є їх структурними підрозділами або дочірніми компаніями. Посередники працюють з метою одержання прибутків від різниці в цінах або комісійної винагороди. Торгово-посередницькі фірми, як правило, здійснюють лише комерційну діяльність, проте інколи можуть також додатково обробляти придбані товари. Переваги від використання торговельних посередників включають економію коштів на збут в іншій країні, а також використання чужого досвіду, зв'язків і капіталу. Основні відмінності між різними типами торговельних посередників полягають у тому, чи має посередник право підписувати угоди з третіми особами, а також - за чий рахунок і від чийого імені він може діяти. До основних видів зовнішньоторговельних посередників належать торговельні агенти-представники, брокери, комісіонери, дистриб'ютори.

При підготовці до семінарського заняття необхідно розглянути зміст посередницьких операцій, переваги та недоліки залучення посередників у зовнішній торгівлі.

Самостійна робота

Торгове посередництво як спосіб виходу підприємства на зовнішній ринок.

Література

1. Бойко, М.С. Торгово-посередницькі операції в зовнішній торгівлі [Текст] / М.С. Бойко; наук. кер. О.А. Лукаш // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 11-12 травня 2016 р.: у 2-х т. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. - Суми : СумДУ, 2016. - Т.1. - С. 203-205.
2. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Зовнішньоекономічна діяльність: Термінологічний словник. К. : Кондор. 2017. 168с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. –К.: «Центр учбової літератури», 2019. – 292 с.

Тема 13. Організація та функціонування спільних підприємств

1. Сутність спільного підприємства. Мета створення.
2. Переваги спільного підприємства.
3. Види і організаційні форми спільних підприємств.
4. Порядок створення спільного підприємства.
5. Валютно-фінансові аспекти діяльності спільних підприємств.

Семінарське заняття

Створення спільних підприємств в Україні на сьогодні є явищем дуже актуальним та позитивним, оскільки спільні підприємства дають значні інвестиції та нові технології управління, стимулюють процес виробництва конкурентоспроможної продукції, полегшують її вихід на міжнародні ринки. Спільне підприємництво – це діяльність, яка ґрунтується на співробітництві з іноземними підприємствами, організаціями або підприємцями на основі спільного розподілу прибутків і ризиків від її здійснення. Залучення в широких масштабах іноземних інвестицій в українську економіку переслідує довготривалі стратегічні цілі створення цивілізованого, соціально орієнтованого суспільства, що характеризується високою якістю життя населення. В його основі лежить економіка, що передбачає не тільки спільне ефективне функціонування різних форм власності, але й інтернаціоналізацію ринку товарів, робочої сили і капіталу.

При підготовці до семінарського заняття необхідно розглянути сутність спільного підприємства, мету створення спільного підприємства, переваги спільного підприємства.

Самостійна робота

Показники, які характеризують ефективність функціонування спільних підприємств.

Література

1. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Зовнішньоекономічна діяльність: Термінологічний словник. К. : Кондор. 2017. 168с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. –К.: «Центр учбової літератури», 2019. – 292 с.
3. Кривоус В. Угода про Асоціацію України з ЄС: приведення інституційного середовища України у відповідність євродирективам / В. Кривоус // Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції студентів та молодих вчених «Україна в процесі імплементації Угоди про Асоціацію з ЄС» 23–24 квітня 2015 р. – Тернопіль. – С. 120–122.
4. Основи зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / Ю. Г. Козак, О. А. Єрмакова, Т. Спорек та інші. - видання 5-те, перероб. та доп. – Київ-Катовіце: Центр учбової літератури, 2016. – 325 с.

Тема 14. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

1. Сутність зовнішньоекономічної безпеки.
2. Загрози зовнішньоекономічної безпеки.
3. Показники економічної безпеки.
4. Забезпечення економічної безпеки країни.

Семінарське заняття

Сучасний етап глобалізації економічних відносин створює можливості розвитку та, одночасно, нові загрози й виклики економічній безпеці України. Вразливість національної економічної макросистеми до глобальних викликів відбувається в торговельних відносинах України з країнами-партнерами. В останні роки активізувалося суперництво провідних глобальних та регіональних держав-лідерів за перерозподіл сфер впливу, зокрема на теренах пострадянських країн. Боротьба України за незалежність, як країни із позаблоковим статусом, відбувається в складних і небезпечних умовах загострення конфлікту інтересів найбільш впливових держав. Зазначені зовнішні загрози посилюють негативний вплив внутрішніх загроз, що виникають в умовах суспільно-політичних трансформацій в Україні. Участь України у міжнародному поділі праці та вплив зовнішніх чинників на конкурентоспроможність національної економіки актуалізують проблему забезпечення зовнішньо-економічної безпеки, гарантування якої є основою протидії впливу загроз національній безпеці у глобалізованому світі. Поряд з цим, важливим завданням залишається оптимізація товарної структури зовнішньої торгівлі та узгодженість обсягів експортно-імпортних операцій за відповідними групами товарів з критеріями продовольчої безпеки держави.

При підготовці до семінарського заняття необхідно розглянути сутність зовнішньоекономічної безпеки, загрози зовнішньоекономічної безпеки, показники економічної безпеки.

Самостійна робота

Валютна безпека.

Література

1. Александрова О.Ю. Система індикаторів оцінки економічної безпеки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2010. № 30. С. 34–37.
2. Архірейська Н.В., Панасейко І.М. Сучасні проблеми забезпечення та оцінки рівня зовнішньоекономічної безпеки України. *Бізнес-Інформ*. 2015. № 1. С. 40–45.
3. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): Монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. 759 с.
4. Безпека та конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації: монографія / за ред. Власюка О.С. Київ: НІСД, 2017. – 384 с.
5. Миценко І. М. Трансформація системи управління зовнішньоекономічною та інвестиційною безпекою України в умовах глобалізації : монографія / І. М. Миценко, І. Г. Бабець ; Центральнoукраїн. нац. техн. ун-т. - Кропивницький : Поліграф-Сервіс, 2021. - 464 с.

3. Критерії оцінки знань студентів

Контроль знань з курсу дисципліни здійснюється і оцінюється за якістю участі в заняттях та за якістю складання заліку.

Якість участі у заняттях, згідно плану навчального процесу визначається за умов виконання наступних вимог:

- регулярне відвідування лекційних, практичних занять з курсу дисципліни;
- активна участь у виконанні програм лекційних, семінарських або практичних занять;
- сумлінна підготовка до виступів та активна участь в обговоренні певних тем та проблемних питань на заняттях;
- актуальне та доцільне використання наукової, методичної та спеціальної літератури з курсу дисципліни.

Розподіл балів наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

РОЗПОДІЛ БАЛІВ З ДИСЦИПЛІНИ

Види роботи	Кількість	Розподіл балів			Максимальна кількість балів	Достатня кількість балів
1. Відповіді на семінарських заняттях	8 відповідей протягом семестру	Вірні відповіді з належним обґрунтуванням, на 80-100% - 4 бали	Вірні відповіді на 60-80% - 3 бали	Вірні відповіді на 40-60% - 2 бала	32 (8*4)	18 (6*3)
2. Виконання тестів (письмових робіт)	7 тестувань протягом семестру	Вірні відповіді на 80-100% - 4 бали	Вірні відповіді на 60-80% - 3 бали	Вірні відповіді на 40-60% - 2 бала	28 (7*4)	18 (6*3)
3. Підготовка доповідей до лекційного матеріалу	5 доповіді протягом семестру	Грунтовна доповідь 80-100% - 2 бали	Змістовна доповідь – 1 бал		10 (5*2)	6 (3*2)
4. Рубіжний контроль	3 роботи протягом семестру	Вірно виконана робота на 80-100% - 8-10 балів	Вірно виконана робота на 60-80% - 6-7 балів	Вірно виконана робота на 40-60% - 3-5 балів	30 (3*10)	18 (3*6)
ВСЬОГО					100	60

Шкала оцінювання:

A 90-100 балів-"5"

B 82-89 - "4"

C 75-81 - "4"

D 65-74-"3"

E 60-64 - "3"

FX менше 60 - "2"

Якщо протягом семестру студент набирає менше 36 балів, його не допускають до здачі іспиту.

4. Орієнтовані питання для підготовки до екзамену з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів економіки»

1. Зовнішньоекономічна діяльність як економічна категорія
2. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності
3. Основні напрямки здійснення зовнішньоекономічних операцій
4. Фактори, що впливають на організацію і розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємства
5. Принципи зовнішньоекономічної діяльності
6. Сутність, особливості, функції і види зовнішньоекономічного контракту
7. Основні джерела правового регулювання зовнішньоекономічних контрактів.
8. Ознаки договору міжнародної купівлі-продажу товарів
9. Техніка підготовки, укладання і виконання зовнішньоекономічного контракту
10. Зовнішньоторгові документи, що підтверджують виконання контракту
11. Типова структура міжнародного контракту купівлі-продажу
12. Призначення і специфіка застосування термінів "ІНКОТЕРМС"
13. Особливості укладання контрактів за правилами "ІНКОТЕРМС"
14. Ціноутворюючі фактори і методика розрахунку експортних цін
15. Особливості ціноутворення в ході укладання зовнішньоторгових угод
16. Цінові і валютні умови зовнішньоторгових контрактів
17. Фінансові умови зовнішньоторгових угод
18. Мотиви виходу підприємства на зовнішній ринок
19. Оцінка зовнішньоекономічного потенціалу підприємства
20. Система маркетингової інформації у міжнародному бізнесі
21. Міжнародна маркетингова стратегія
22. Роль транспорту у зовнішній торгівлі. Специфіка правового регулювання міжнародних перевезень
23. Організація міжнародних перевезень основними видами транспорту (*морські перевезення, залізничні перевезення, автомобільні перевезення, повітряні перевезення*).
24. Характеристика ризиків та специфіка страхування у зовнішньоекономічній сфері
25. Страхування вантажів у зовнішній торгівлі
26. Страхування експортних кредитів
27. Захист від валютних ризиків при укладанні експортно-імпортних контрактів
28. Зміст посередницьких операцій. Переваги та недоліки залучення посередників у зовнішній торгівлі
29. Класифікація посередників за обсягом повноважень і місцем на ринку (*агенти-представники, брокери, комісіонери, агенти-консигнатори, повірені або торгові агенти, дистриб'ютори (купці), прості агенти, агенти з правом "першої руки", монопольні або ексклюзивні, агенти*).

30. Способи винагороди посередників
31. Організація збуту посередниками
32. Сутність категорії "спільне підприємство".
33. Правовий статус, відмінні риси, переваги і недоліки спільних підприємств
34. Класифікація спільних підприємств
35. Процес організації спільного підприємства
36. Валютно-фінансові аспекти діяльності спільних підприємств
37. Тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
38. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
39. Кількісні обмеження.
40. Приховані види торговельних обмежень.
41. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності України

5. Список рекомендованих джерел до вивчення дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів економіки»

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (в редакції від 16.01.2018 р. № 2210-19) (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Закон України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» від 22.12.98 р. № 332-XIV (в редакції Закону України від 11.08.2013 р. №406-18) (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/332-14>.
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 р. №959-XII (в редакції Закону України від 03.01.2017 р. № 1724-19) (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
4. Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» від 23.09.94 р. № 185 / 94-ВР (в редакції Закону України від 03.01.2017 р. № 1724-19) (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/185/94-%D0%B2%D1%80>.
5. Закон України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності» від 23.12.98 р. № 351-XIV (в редакції Закону України від 15.10.2014 р. №1669-18) (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/351-14>.
6. Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати. Видання МТП № 560 від 01.01.2000 р. (в редакції від 01.01.2011р.) (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/988_007.
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про деякі питання регулювання товарообмінних (бартерних) операцій в галузі зовнішньоекономічної діяльності»

від 29.04.99 р. № 756 (в редакції від 26.12.2012 р. № 1175-2012-п) (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/756-99-%D0%BF>.

8. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV в редакції від 18.02.2018 р. № 1984-19) (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/ru/435-15>.

9. Білоган О. Еволюція теорій міжнародної торгівлі щодо оптимізації її структури / Ольга Білоган // Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини». – 2011. – Випуск 28. – С. 194–206.

10. Білоусов О.М. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності України / О. М. Білоусов // Вісник аграрної науки Причорномор'я. - 2012. - Вип. 2.- С. 37-46.

11. Васильєв Є.О. Правове регулювання зовнішньої торгівлі в Україні на шляху до світового ринку / Є.О. Васильєв // Форум права. – 2015. - №4. – С. 18-25.

12. Возний Н. Р. Проблеми та перспективи регулювання світової торгівлі товарами в Україні / Н. Р. Возний, М. М. Левко, Р. Е. Черниш // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2012. – № 22.7. – С. 151-159.

13. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. – 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. – Ірпінь : 2019. – 410 с.

14. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Зовнішньоекономічна діяльність: Термінологічний словник. К. : Кондор. 2017. 168с.

15. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» / Укладач: Стежко Н.В., д.е.н., професор. — Кропивницький: ЦНТУ, 2017. — 42 с.

16. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. –К.: «Центр учбової літератури», 2019. – 292 с.

17. Козак Ю.Г., Sporek T., Molendowski E., Gribincea A., Лебедева С. Н., Shengelia T, Логвінова Н.С., Козак А. , Пригула Н.В., Осипов В.М., Aliabieva D., Кочевой М.М. Міжнародна торгівля: підручник. Видання 5-те, перероб. та доп. - Київ-Катовіце-Краков: Центр учбової літератури, 2015. - 272 с.

18. Кононенко Я. В. Концепції ефективності зовнішньої торгівлі / Я. В. Кононенко // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства – Харків: НТУ «ХПІ». – 2013. – № 24(997). – С. 61–68.

19. Международная торговая политика : учебник для бакалавриата и магистратуры / под ред. Р. И.Хасбулатова. — М. : Издательство Юрайт, 2016. — 452 с.

20. Миценко, І. М. Трансформація системи управління зовнішньоекономічною та інвестиційною безпекою України в умовах глобалізації : монографія / І. М. Миценко, І. Г. Бабець ; Центральнoукраїн. нац. техн. ун-т. - Кропивницький : Поліграф-Сервіс, 2021. - 464 с.

21. Міжнародна економіка : навч. посіб. для здобувачів ВНЗ / І. М. Миценко, Н. В. Стежко. Кіровоград : КНТУ: Поліграф-Сервіс. 2013. 639 с.
22. Міжнародна економіка: навч. посіб. / За ред. Г. Е. Гронтковської / Г. Е. Гронтковська, О. І. Ряба, А. М. Венцурик, О. І. Красновська. - К. : «Центр учбової літератури», 2014. - 384 с.
23. Міжнародна торгівля : підруч. для студ. вищ. навч. закл. [Козак Ю.Г., Логвінова Н.С., Барановська М.І. та ін.]; За редакцією Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, М.І. Барановської [4-те вид.] – К.: Центр учбової літератури, 2010 – 441 с.
24. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
25. Мовчан В., Джуччі Р., Куценко К. Торговельна політика України: Стратегічні аспекти та наступні кроки, які треба здійснити / Вероніка Мовчан, Рікардо Джуччі та Катерина Куценко / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_papers/German_advisory_group/2010/PP_02_2_010_ukr.pdf.
26. Осацька Ю.Є., Зінченко О.М. Міжнародна торгівля: сучасний стан та перспективи розвитку // Молодий вчений. – 2016. - № 12 (39). – С. 814-817.
27. Основи зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / Ю. Г. Козак, О. А. Єрмакова, Т. Спорек та інші. - видання 5-те, перероб. та доп. – Київ-Катовіце: Центр учбової літератури, 2016. – 325 с.
28. Пушкар'єв В. В. Загальна характеристика міжнародно-правового регулювання зовнішньоторговельних відносин в ЄС / В. В. Пушкар'єв // Форум права. – 2010. – № 2. – С. 420–424 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/FP/2010-2/10pvvvve.pdf>
29. Сахаров В.Є., Будкін В., Єрохін С., Зав'ялова О., Белінська Я., Павлюк О. Міжнародна економіка. Навчальний посібник. - К.: Національна академія управління, 2008. - 432 с.
30. Сліпачук Т. Торговельна політика України: Quo Vadis? / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.euointegration.com.ua/experts/2015/02/19/7031009/>
31. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник / Н.М. Тюріна, Н.С. Карвацка. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408с.
32. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник для здобувачів усіх форм навчання / Світлана Хрупович. – Тернопіль, 2017.- 137 с.

Зміст

Вступ.....	3
1.Тематичний план викладання дисципліни.....	5
2. Зміст програми дисципліни.....	6
3. Критерії оцінки знань студентів	20
4. Орієнтовані питання для підготовки до екзамену з дисципліни.....	21
5. Список рекомендованих джерел до вивчення дисципліни.....	22